

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

7

Številka: 700-07/14-7/ EPA 2025-VI
Ljubljana, 1. 9. 2014

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) sprejela naslednje

M n e n j e

k Skupnemu poročilu o delu državnih tožilcev za leto 2013

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju komisija) je na 40. seji 9. julija 2014 obravnavala Skupno poročilo o delu državnih tožilcev za leto 2013, (v nadaljevanju: skupno poročilo), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložilo Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija **se je seznanila** s skupnim poročilom.

Predlagatelj je predstavil nekaj statističnih in vsebinskih podatkov iz skupnega poročila. Državni tožilci so bili v letu 2013 za 1% bolj uspešni v postopkih pred sodišči prve stopnje zoper obtožene polnoletne osebe kot 2012 in za 3% bolj kot 2011. Obsojenih je bilo 10.162 oseb, število ovadenih polnoletnih in pravnih oseb se v primerjavi s prejšnjimi leti še vedno dviguje, medtem, ko je trend pri mladoletnih osebah že peto leto obraten. Za 30% se je povečala tudi količina denarnih kazni, ob zmanjšanju deleža pogojnih kazni in več izrečenih zapornih kazni. Glede na predstavljeno statistiko v skupnem poročilu, državna tožilstva politiko pregona v sodelovanju z drugimi službami uspešno izvajajo in zato se rezultati dela državnih tožilcev izboljšujejo. Povečala se je intenziteta in uspešnost obravnavanja korupcijskih kaznivih dejanj. V letu 2013 je prišlo tudi do več kot 50% povečanja ovadb za kazniva dejanja zoper delovno razmerje in socialno varnost. Tudi uspešnost tožilstva na tem segmentu se je povečala, saj je delež obsodilnih sodb 57% in je v najvišji v preteklih 5 letih. Skupno število pritožb se še naprej zmanjšuje, v letu 2012 jih je bilo 1993 in v letu 2013 še 1667. Aktivnost tožilcev v fazi pritožb na sodbe je ustrezna, saj je večini pritožb državnih tožilcev ugodeno.

Predlagatelj je poudaril, da so državna tožilstva kadrovske še vedno preslabo zasedena, situacija se bo sicer nekoliko popravila, ker je država pred poletjem 2014 odobrila razpis za nove zaposlitve strokovnih sodelavcev in državnih tožilcev. Zaradi premajhnega števila tožilcev se povečuje njihova obremenjenost in zato se ne sledi praksi, da tožilec na sodišču zastopa izključno zadeve, ki so mu bile dodeljene v reševanje in ki jih tudi najbolje pozna.

Zaradi racionalizacije in varčevanja sta bili v letu 2013 ukinjeni zunanji enoti državnih tožilstev na Vrhniki in v Radovljici in po mnenju predlagatelja se bo ta trend še nadaljeval, saj poleg racionalizacije, večja tožilstva pomenijo tudi manjšo možnost zlorab.

Državni tožilci opozarjajo na nujnost novele Zakona o državnem tožilstvu, ki se je skupaj z Ministrstvom za pravosodje intenzivno pripravljala, vendar zaradi predčasnih volitev ni bila vložena v zakonodajno proceduro.

* * *

Skupno poročilo je pripravljeno na podlagi 150. člena in drugega odstavka 241. člena Zakona o državnem tožilstvu. Vsebuje podatke za vsa okrožna državna tožilstva, Specializirano državno tožilstvo in njegov Posebni oddelek, za vse oddelke Vrhovnega državnega tožilstva in slovensko predstavništvo v Evrojustu.

Komisija je izpostavila postopke zoper pravne osebe, kjer se delež obsojenih povečuje, z 28% v letu 2011, na 32% v letu 2012, do 48% v letu 2013, za 66% so se povečali zahtevki za odvzem premoženja, zelo veliko je bilo sklenjenih sporazumov o priznanju krivde. Delež obsodilnih sodb je 83%, kar je več kot prejšnja leta in v celoti gledano gre za visok delež obtožb. Rezultati v segmentu odvzema protipravno pridobljenega premoženja so se v 2013 bistveno izboljšali in tako je v skupaj 107 kazenskih zadevah bilo odrejeno zavarovanje odvzema protipravne koristi v višini preko 418 milijonov evrov. Institut priznanja krivde je bistveno pripomogel k skrajšanju kazenskih postopkov na sodišču in k zmanjševanju stroškov. Pri postopkih priznanja krivde je potrebna večja angažiranost državnih tožilcev, kar pa povzroča tudi njihovo večjo obremenjenost.

Komisija se pridružuje opozorilu Vrhovnega državnega tožilstva o problematiki kadrovske zasedenosti državnih tožilstev in glede popolnega zastoja zaposlovanja državnotožilskih pripravnikov. Problem se bo izrazil pokazal šele čez nekaj let, ko s strani pripravnikov ne bo priliva kvalitetnega kadra za opravljanje tožilskega dela. Preko javnih natečajev in pridobivanja pripravnikov je mogoče vzgajati in usmerjati uslužbenke, ki v prihodnjih letih začnejo s samostojnim delom in gre za ustaljene in mehke prehode. Kljub razpisu za nove strokovne sodelavce in državne tožilce, ki je potekal v prvi polovici leta 2014 bo na državnih tožilstvih še vedno premalo zaposlenih, kar ne zadošča za zadovoljivo izvrševanje funkcije pregona z vsemi obveznostmi, ki jih prinaša razvoj družbe in kazensko pravnega sistema. Naloge so se v preteklem obdobju še povečevale: rast pripada zadev, večje število razpravljajočih sodnikov, več razpisanih obravnav, več zahtevnih postopkov, sredi leta 2013 pa je bila podpisana še zaveza državljanom, s katero sta se vlada in vrh sodstva opredelila za ukrepe za učinkovitejše postopke, mnogi se nanašajo na povečano aktivnost sodišč, kar bo pomenilo še večjo obremenjenost tožilcev.

Komisija podpira Vrhovno državno tožilstvo, da se usklajen predlog sprememb Zakona o državnem tožilstvu po konstituiranju nove vlade čim prej vloži v zakonodajno proceduro.

Na zakonodajnem področju komisija v skladu z opozorili v skupnem poročilu ugotavlja tudi, da se kaže potreba po spremembi zakonodaje na področju protipravno pridobljenega premoženja, kjer so se rezultati v letu 2013 sicer izboljšali. Pri obravnavi tega segmenta je bilo izpostavljeno nekaj težav, kot je problem ureditve sistema podaljševanja začasnih zavarovanj v kazenskem postopku (pripravljen je predlog spremembe Zakona o kazenskem postopku) in problem odsotnosti evidence in nadzora nad izrečenimi odvzemi protipravne koristi v kazenskih postopkih, še posebej nad dejansko izvršitvijo sodb (podatke ima samo sodišče). Spremembe ZOPNI so bile ocenjene kot pozitivne, predvsem sprememba definicije lastnika premoženja, je pa v njem še nekaj nedomišljenih rešitev, kot npr. uporaba dokazov pridobljenih v okviru finančne preiskave v kazenskih postopkih in nelogično določilo, ki določa tajnost podatkov pridobljenih v finančni preiskavi, ne določa pa tajnosti postopka finančne preiskave. Komisija se strinja, da je treba v ZOPNI uveljaviti vse potrebne

spremembe, ki bodo omogočale uveljavljanje hitrih in doslednih rešitev, saj gre za segment s področja preganjanja kriminalitete, ki v javnosti najbolj odmeva in mnogokrat določa odnos javnosti do pravosodja in organov pregona. Vsi ukrepi pa morajo biti v ustreznem ravnotežju med interesi javnosti in človekovimi pravicami obdolžencev.

Komisija je izpostavila pozitiven napredek, ki ga je Slovenija storila pri pregonu kaznivih dejanj pranja denarja, saj so tožilci v letu 2013 za 20 oseb dosegli obsodilne sodbe (nekatero so že pravnomočne), prav tako pa so vložili tudi zahteve za preiskavo zoper 122 oseb. Tudi zato je organizacija Mednarodni odbor ekspertov za evalvacijo ukrepov za preprečevanje pranja denarja (MONEYVAL) iz Strasbourga v 2013 Slovenijo izvzela s seznama držav pri katerih je vsako leto pregledovala napredek držav članic Evropske unije v borbi proti pranju denarja in bodo pregledi odslej potekali na 5 do 6 let.

Ob pregledu ovadb mladoletnih oseb v skupnem poročilu je bilo s strani članov komisije opaženo, da se to število zmanjšuje. Komisiji je predlagatelj pojasnil, da preverjajo zakaj je do tega prišlo, ali se je obravnava mladoletnih oseb spremenila ali je razlog kaj drugega, saj statistika ne kaže zmanjšanja mladoletne kriminalitete. Pri pregledu nalog za odloženi pregon proti mladoletnim osebam komisija tudi v tokratnem mnenju opozarja, da je nenavadno, da je precej vplačil v korist javnih ustanov in vplačil v dobrodelne namene, kar pomeni, da ta vplačila opravijo starši mladoletnih oseb in komisija meni, da bi bilo bolj vzgojno ta način pri mladoletnih osebah zelo omejiti in dati večji poudarek opravljanju dela v splošno korist.

Komisija podpira prizadevanja Vrhovnega državnega tožilstva za izboljšave na vseh področjih, ki so pomembne za nadaljevanje dobrega dela državnih tožilcev. Treba je izboljšati materialne in finančne pogoje delovanja, kamor sodi tudi obnova izrabljenega voznega parka državnega tožilstva, nakupi zadostnega števila računalnikov in ostale nujne opreme.

* * *

Za poročevalca na matičnem odboru je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l. r.